

Minnesanteckningar från SveDems årliga möte 2019-09-24

Svenska Läkaresällskapet, Klara Östra Kyrkogata 10, Stockholm

- 1 Det årliga mötet öppnades av registerhållare Maria Eriksdotter som hälsade alla deltagare välkomna, gick igenom agendan och visade resultat från SveDems årsrapport och från forskning där SveDemdata använts. Därefter presenterade Maria Styrgruppen, kansliets personal och medarbetare.
- 2 Efter en bensträckare presenterade moderator Lena Kilander nästa föreläsare; Juraj Secnik, som föreläste i ämnet antidiabetesläkemedel hos personer med demenssjukdom där Juraj använt SveDemdata och samkört med andra registerdata. I samband med diabetesläkemedel diskuterades mortalitet och stroke. Se gärna vidare Jurajs PowerPointbilder.
- 3 Nästa föreläsning behandlades demensvården på Island. Helga Eyjolfssdottir som tidigare arbetat som geriatriker i Stockholm berättade om arbetet på sin nuvarande arbetsplats i Reykjavik samt om planerna på ett kvalitetsregister för personer med demenssjukdom på Island. På Island har minnesmottagningen en väntetid på 3–6 månader, att jämföra med 9 månader tidigare. Man har förstärkt sjuksköterskemottagning och vårdcentraler samt jobbar på att öka kunskapen på läkarlinjen. Vidare har man startat genetisk rådgivning och bedriver en grundkurs i demenskunskap på universitetet. På sjukhuset finns en BPSD-slutenvårdsavdelning som oftast är överbelagd. Universitetssjukhuset i Reykjavik jobbar bland annat med Namaste Care och musikerapi för patienterna och med yoga för personalen. Det har skrivits en hel del i media om demenssjukdomar på Island och om att man inte har någon vetskap om hur många personer det egentligen finns med demenssjukdom på Island.
- 4 Efter lunch hälsade moderator Ulla-Britt Mattsson välkommen till Marie Rydén som berättade om den minnesutredning med snabbspår som startade på Karolinska Universitetssjukhuset i Solna förra året. Målet är en utredning på 5 dagar och idag utreds 6–7 personer per vecka. Målet framöver är att hinna utreda 9 personer per vecka. Inte alla följs upp på enheten men så länge kapaciteten finns så vill man göra årlig uppföljning på de relevanta. Personer med subjektiva minnesnedsättningar avskrivs och föreslås att gå vidare till exempelvis primärvård. En fråga som kom upp var huruvida alla behöver undersökning med magnetkamera och om vi har en övertro på teknisk utredning. Man vill gärna använda MR eftersom vitsubstansförändringar syns lättare med hjälp av MR i jämförelse med CT. Frågeformuläret via 1177 är ännu inte helt färdigutvecklat, fungerar bra med yngre patienter.
- 5 Lina Berankyte-Simkeviciene och Matilda Pettersson från Arboga kommun stod för nästa presentation. De introducerades av moderator Ann-Katrin Edlund och de berättade om hur de på ett imponerande sätt arbetar med SveDems SÄBO-modul på det särskilda boendet Strömsborg. Vid starten 2017 var resultaten mindre bra medan resultaten för 2018 visade att förbättringsarbetet givit stora resultat och till exempel hade samtliga begränsningsåtgärder minskat. Man ser ett fortsatt behov av att förbättra användningen av levnadsberättelsen. Varje kvartal levererar de sin uppföljningsrapport till enhetschefen och varje år redovisas en rapport till politiker i Socialnämnden. Med SveDem har man fått verktyg, tydliga signaler för förbättringsarbete, högre kvalitet på läkemedelsgenomgångar, bättre rutiner och personalen har blivit mer erfarna och tryggare. Idag finns ett tydligt fokus på kvalitetsindikatorer.
- 6 Nästa presentation handlade om Stjärnmärkt äldreomsorg – ett samarbete mellan Svenska Demenscentrum och SveDem. Ann-Christin Kärrman från Svenskt Demenscentrum och

Emma Timerdal från SveDem berättade om Stjärnmärkt som startade 2018 och är en utbildningsmodell bestående av fyra steg som främst vänder sig till demensboenden, särskilda boenden, dagverksamheter och hemtjänstenheter men även till biståndshandläggare. Stjärninstruktörer utbildas som i sin tur utbildar medarbetarna på sin arbetsplats och när minst 80 procent av medarbetarna genomfört utbildningens fyra steg har enheten möjlighet att bli stjärnmärkta under förutsättning att övriga kriterier för stjärnmärkning uppfylls, vilka är: använda checklista demens, arbeta aktivt med nollvisionen, dvs förebygga tvång och begränsningar, arbetar aktivt med ett valfritt utvecklingsområde samt registrerar i SveDem (gäller särskilda boenden). Idag finns 120 stjärninstruktörer och 1200 medarbetare har fått diplom, totalt 40 enheter har blivit stjärnmärkta och ytterligare 30 stycken är på gång. Stjärnmärkt har enligt utvärderingar lett till att personalen känner sig tryggare och säkrare i arbetet, att personalen arbetar åt samma håll, givit ett nytt sätt att tänka i arbetet och nya verktyg. Med hjälp av SveDem kan enheten följa upp sitt förändrings- och förbättringsarbete och emma kunde visa stora förbättringar bland de enheter som registrerat i SveDems SÄBO-modul till exempel inom områdena tvångs-, skydds- och/eller begränsningsåtgärder, användning av levnadsberättelsen, beskrivna strategier för bemötande samt beskrivna individuella miljöanpassningar i genomförandeplanen. Emma betonade också att SveDem följer Socialstyrelsens nationella riktlinjer, så att de blir lätta att utvärdera genom registret.

- 7 Efter en kaffepaus presenterade moderator Helle Wijk dagens sista föreläsare Iréne Ericsson, som pratade om personcentrerad vård. Iréne började med att betona vikten av att reflektera över sig själv när man jobbar med personer med demenssjukdom. Man bör bland annat fråga sig själv: Vad gör jag? Vem är jag? Hur gör jag? och Hur tänker jag om detta? Inför knäpptysta åhörare nämnde Iréne att välbefinnandet för en person med demenssjukdom kanske ser lite annorlunda ut men att mycket också är gemensamt. Är det kanske meningsfullt att tala om ett relativt välbefinnande? Vi missuppfattar lätt en situation. Vi bör tänka på att det finns en mycket större medvetenhet än vi först tror hos personer med demenssjukdom och att vi mycket lätt kan kränka en person. Det krävs en lyhördhet för en persons "nej tack" och fundera på känslan av att inte längre vara kapabel. Vidare diskuterades vikten av att fånga kvarvarande förmågor och göra det möjligt att utföra med stöd, öka självkänslan och känslan av att vara kapabel. Begreppen "kommunikation" och "egentid" berördes och vikten av "tid" betonades. Se Power Pointbilder för ytterligare information.
- 8 För den som vill se utförligare om föredragen, se respektive persons PP-bilder.
- 9 Registerhållare Maria Eriksson avslutade det årliga mötet med att tacka samtliga deltagare och föreläsare.

För anteckningarna

Karin Westling